

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

(από απομαγνητοφώνηση)

Καθ. κ. Α. Γ. Ανδρεόπουλος

Αντιπρύτανης Ε.Μ.Π.,

Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής Συνεδρίου

Ένα καινούργιο κτίριο που με επιμέλεια και ζέση προετοιμάσαμε τα τελευταία 2-3 χρόνια και με καμάρι και χαρά εγκαινιάσαμε πριν από μερικούς μήνες. Η συγκυρία αυτή συνδέεται και με ένα άλλο γεγονός. Ότι το τελευταίο αυτό διάστημα οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες στη χώρα μας πήραν μία μεγάλη ώθηση στη λειτουργία τους αξιοποιώντας τους πόρους του δευτέρου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Είναι γεγονός ότι αναβαθμίστηκαν οι υποδομές, στελεχώθηκαν καλύτερα, ότι ο εξοπλισμός εκσυγχρονίστηκε. Ότι πραγματικά ζούμε στο χώρο των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών μία κοσμογονία. Αυτό αντανακλά στο γεγονός ότι για τη φετινή διοργάνωση προσκαλέσαμε, και υπήρξε σημαντική ανταπόκριση, ακαδημαϊκούς συναδέλφους, συναδέλφους από τα Πανεπιστήμια, ώστε να φέρουν και την άποψη του χρήστη. Να πάψει λοιπόν να είναι μία μονόπλευρη χρήση και αξιοποίηση των αξιών της βιβλιοθήκης αλλά θέλουμε σε αυτό το συνέδριο και τη συμβουλή τους. Μία τροφοδότηση, θα έλεγε κανείς, όσον αφορά στην αξιολόγηση των πηγών στις βιβλιοθήκες, την ενσωμάτωση τους στα προγράμματα σπουδών, την συμβολή στο να έχουμε πιο εύλωτη και καλύτερη πληροφόρηση. Στα ζητήματα αυτά δεν θέλω να επεκταθώ περισσότερο. Ακολουθούν ομιλητές που έχουν αφιερώσει τη ζωή τους και το κύριο μέρος της δουλειάς τους πάνω σε αυτά και θα μας τα αναπτύξουν πλήρως. Φαντάζομαι ότι θα έχουν πολύ ενδιαφέρον οι εισηγήσεις που θα ακολουθήσουν.

Ήθελα μόνο τελειώνοντας, να ευχαριστήσω όλους τους συντελεστές που μας έφεραν σε αυτή την υλοποίηση αυτής της διοργάνωσης ξεκινώντας από τον Πρύτανη του Πολυτεχνείου, τον καθηγητή Θεμιστοκλή Ξανθόπουλο που αγκάλιασε την ιδέα αυτή και την υποστήριξε, τον Πρόεδρο του συνεδρίου και συνάδελφο καθηγητή και φίλο Βασίλη Παπάξογλου, την οργανωτική επιτροπή με επικεφαλής την κυρία Μαρία Καλαμπαλίκη.

Και θα ήθελα, κλείνοντας θα ήθελα αυτό ακριβώς να τονίσω. Ότι η μεγάλη έξαρση στις υποδομές στα τεχνικά και υλικά μέσα είναι μία συνιστώσα. Είναι όμως σαφές ότι η ουσία έρχεται από έμπυχο δυναμικό. Πραγματικά η στελέχωση είναι αυτή που κάνει την διαφορά.

Σας ευχαριστώ.

κα. Μ. Καλαμπαλίκη

*Διευθύντρια Κεντρικής Βιβλιοθήκης Ε. Μ. Π.,
Αντιπρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής Συνεδρίου*

Κύριε Πρύτανη, κυρίες και κύριοι. Με μεγάλη χαρά σας καλωσορίζουμε στο 9° Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών και σας ευχαριστούμε θερμά για την ανταπόκριση σας στο κάλεσμα μας παρ' όλο το μικρό χρονικό διάστημα που μας χωρίζει από τις διακοπές των Χριστουγέννων. Ομολογουμένως ο ορισμός της ημερομηνίας του συνεδρίου για τις 18 Δεκεμβρίου ήταν κάτι που κατ' αρχήν μας προβλημάτισε αρκετά. Όμως, όπως οι περισσότεροι γνωρίζετε, αυτή η χρονιά ήταν για τους συνεργάτες μου και εμένα εξαιρετικά δημιουργική όσο και δύσκολη μιας και καταφέραμε μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα να στήσουμε αυτή τη βιβλιοθήκη, να συμβάλλουμε στην εκδήλωση των εγκαινίων της και να ετοιμάσουμε το παρόν συνέδριο.

Σε αυτό το σημείο επιτρέψτε μου να ευχαριστήσω θερμά τους συνεργάτες μου που πραγματικά ξεπέρασαν τον εαυτό τους, για τη διοργάνωση αυτού του συνεδρίου, την Πρυτανεία του ιδρύματος για την οργάνωση και υποστήριξη της και βέβαια τον Πρόεδρο του συνεδρίου για την υποστήριξη και τη συμπαράσταση του.

Τελειώνοντας, εύχομαι ολόψυχα καλή επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου που στόχος του θα είναι για ακόμα μία φορά να προσφέρει νέες ιδέες και προκλήσεις στην αναβάθμιση των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών και στους ανθρώπους που καθημερινά και επίπονα εργάζονται γι αυτό τον σκοπό.

Σας ευχαριστώ.

Καθ. κ. Θ. Ξανθόπουλος

Πρύτανης Ε.Μ.Ι.Ι.

Κύριε Πρόεδρε της οργανωτικής επιτροπής, αγαπητέ συνάδελφε κύριε Παπαζογλου, κυρίες και κύριοι του προσωπικού της βιβλιοθήκης, φίλες και φίλοι, πράγματι έχετε επιλέξει ένα σχετικά επιτυχημένο υπότιτλο στο 9° Πανελλήνιο Συνέδριο που είναι και ο τελικός στόχος κάθε βιβλιοθήκης από την εποχή των Φαραώ μέχρι σήμερα. Δηλαδή η σύνδεση και η αξιοποίηση της από την εκπαιδευτική διαδικασία. Και χαίρομαι γιατί τους λίγους μήνες που δουλεύει αυτή η βιβλιοθήκη είναι γεμάτη από φοιτητές, πραγματικά γεμάτη, που εκμεταλλεύονται τον πλούτο της, την τεχνολογία της, την προθυμία των υπαλλήλων της και αποδίδουν περισσότερα στο εκπαιδευτικό έργο που τους παρέχεται.

Με ιδιαίτερη χαρά και τιμή κηρύσσω την έναρξη επισημαίνοντας τρία πράγματα. Πρώτον ότι αυτό το επίτευγμα ολοκληρώθηκε γιατί μερικοί άνθρωποι έβαλαν στην καρδιά τους να το ολοκληρώσουν παρά τις αντίξοες συνθήκες. Και τα κατάφεραν. Αναφέρω

ενδεικτικά τον κύριο Παπάζογλου, μερικούς φίλους αρχιτέκτονες καθηγητές απόντες σήμερα που βοήθησαν σχετικά με το σχεδιασμό, την τεχνική υπηρεσία που επίσης έβαλε τα δυνατά της και ολοκλήρωσε ένα σχετικά δύσκολο έργο και βέβαια πριν απ' όλα και πάνω απ' όλα το προσωπικό της βιβλιοθήκης που ξενυχτώντας εδώ πέρα, και μάλιστα κάναμε και κάποια κυριακάτικα μπάρμπεκιου εδώ πέρα για να τους δώσουμε κουράγιο, κατάφερε και τελείωσε σε χρόνο ρεκόρ αυτή την ιστορία μεταφοράς, ταξινόμησης, άπειρων λαθών κατασκευής κλπ.

Και σήμερα είμαστε εδώ όλοι μαζί και χαιρόμαστε για κάτι το οποίο δουλεύει. Κάτι σχετικά καλό για τη δύσκολη ελληνική πραγματικότητα αλλά πάρα πολύ καλό και για κάποιες ανάλογες πραγματικότητες στον ευρωπαϊκό χώρο.

Συνεπώς συγχαρητήρια σε όλους και με την κήρυξη αυτής της έναρξης συγχαίρω και την οριζόντια δράση για την οποία δεν ακούστηκαν και πολλά πράγματα και της οποίας την προεδρεία έχει ο κύριος Παπάζογλου και το Πολυτεχνείο γενικότερα μέσα από την οποία αναδεικνύεται η λέξη Δίκτυο Βιβλιοθηκών. Γιατί περνάμε σε μία άλλη εποχή πράγματι η οποία ξεφεύγει από τον τοπικό χαρακτήρα μίας βιβλιοθήκης, τη συνδέει στο σύνολο της γνώσης όπως αυτή επιμερίζεται τις επιμέρους βιβλιοθήκες σε μία επικράτεια αλλά και πέραν αυτής και δημιουργεί μία βάση δεδομένων πολλαπλά δυνατή και ωφέλιμη.

Συνεπώς συγχαρητήρια και για την καινούργια δράση κύριε Παπάζογλου. Θεωρούμε ότι πρέπει να συνεχιστεί έτσι ώστε να ολοκληρώσει η Ελλάδα το δίκτυο της.

Καλή επιτυχία και σας ευχαριστώ.

κ. Γ. Γιαννακόπουλος

Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκάρων

Κύριε Πρύτανη, κυρίες και κύριοι, βρίσκομαι στην ευχάριστη θέση να μεταφέρω τον χαιρετισμό του διοικητικού συμβουλίου της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκάρων στο συνέδριο σας.

Το γεγονός ότι φτάσαμε στην έναρξη του 9^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών αποτελεί ένα ακόμα τεκμήριο για την πρόοδο που συντελείται στο συγκεκριμένο χώρο. Η προφανής ανάπτυξη των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών είναι ένα γεγονός που δημιουργεί αισθήματα υπερηφάνειας στην Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκάρων αφού η πρόοδος αυτή οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στην ευσυνειδησία και την επαγγελματική επάρκεια της νέας γενιάς των επαγγελματιών βιβλιοθηκονόμων που στελεχώνουν τις βιβλιοθήκες αυτές.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το εξειδικευμένο και επαρκών εκπαιδευμένο προσωπικό είναι η αναγκαία και ικανή συνθήκη για την ανάπτυξη και τη διατήρηση των ακαδημαϊκών

βιβλιοθηκών στο επίπεδο που απαιτούν οι σύγχρονες, καταλυτικές εξελίξεις στο χώρο της βιβλιοθηκονομίας και της πληροφόρησης.

Είμαι απολύτως βέβαιος ότι το συνέδριο θα αναδείξει την οργανική σχέση βιβλιοθήκης και εκπαιδευτικού έργου φωτίζοντας τον δυναμικό ρόλο της βιβλιοθήκης στην ενίσχυση και διευκόλυνση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Εύχομαι καλή επιτυχία και σας ευχαριστώ θερμά.

Καθ. κ. Β.Ι. Παπάξογλου

Πρόεδρος Συνεδρίου

Κύριε Πρύτανη, αγαπητοί σύνεδροι, κυρίες και κύριοι. Πριν ξεκινήσω να πω λίγα λόγια για την ουσία του 9^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Βιβλιοθηκών, θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες τόσο στη διοίκηση του Ιδρύματος για την συμπαράσταση που μας έδειξε όλο αυτό το διάστημα, αλλά ιδιαίτερα - και θα μου το επιτρέψετε αυτό - να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες προς όλο το προσωπικό της βιβλιοθήκης το οποίο πραγματικά με αυταπάρνηση κατάφερε ένα γιγάντιο έργο αν αναλογιστεί κανένας ότι πριν από λίγους μήνες είχε πετύχει ένα άλλο γιγάντιο έργο που ήταν η μετακόμιση της βιβλιοθήκης μας σε αυτό το κτίριο στο οποίο βρίσκεστε σήμερα.

Επίσης θα ήθελα να σας εξηγήσω γιατί το συνέδριο γίνεται έτσι σπαστά, σε δύο-τρία διαφορετικά σημεία. Θέλαμε το συνέδριο να γίνει οπωσδήποτε μέσα στο κτίριο της κεντρικής βιβλιοθήκης. Βεβαίως με τη μεγάλη συμμετοχή την οποία έχει συνήθως το συνέδριο αυτό, δεν υπάρχει μία και μοναδική αίθουσα, ένας χώρος που θα μπορούσε να στεγάσει τους 400-500 συνέδρους που εκτιμούσαμε ότι θα έχουμε στο συνέδριο αυτό. Βρήκαμε λοιπόν και την ευκαιρία να σας δείξουμε τι μπορεί να κάνει και η νέα τεχνολογία και σε τρία διαφορετικά σημεία μέσα στη βιβλιοθήκη να μπορεί να γίνει αυτό το συνέδριο. Όπως θα δείτε και κατά τη διάρκεια των εργασιών του συνεδρίου θα μπορείτε να δείτε από οποιοδήποτε μέρος και να είσαστε να κάνετε ερωτήσεις σε οποιονδήποτε είναι ομιλητής, να πάρετε τις ερωτήσεις σας κλπ. Είναι νομίζω και αυτός ένας τρόπος για να δείτε πως μέσα από τη βιβλιοθήκη μπορούν να γίνουν πράγματα που δεν τα φανταζόμασταν μέχρι σήμερα.

Με την ευκαιρία καλωσορίζουμε και τον ειδικό Γραμματέα για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης και Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, τον αγαπητό συνάδελφο Γιώργο Τσαμασφύρο.

Κυρίες και κύριοι. Όπως όλοι γνωρίζουμε βρισκόμαστε στο σταυροδρόμι σημαντικών τεχνολογικών αλλαγών και σημαντικών εξελίξεων από τις οποίες η εκπαίδευση δεν μπορεί να είναι αμέτοχη. Η έρευνα στη βιολογία, την ψυχολογία και άλλες επιστήμες οδηγεί στην καλύτερη κατανόηση της λειτουργίας του εγκεφάλου και επομένως και σε νέες λειτουργίες μάθησης. Ο παλιός τρόπος απομνημόνευσης αντικαθίσταται από την ανάπτυξη

της κριτικής σκέψης. Επιπλέον ο σύγχρονος άνθρωπος ο οποίος αναπτύσσεται και μεγαλώνει σε μία κοινωνία όπου διακινείται καθημερινά ένας τεράστιος όγκος πληροφοριών απαιτεί νέους τρόπους και μεθοδολογίες απόκτησης της γνώσης. Δεν θέλει να είναι πια παθητικός δέκτης στη διαδικασία μάθησης αλλά επιζητεί την αυτενέργεια, τη δική του συμμετοχή στην απόκτηση γνώσεων. Εξ' άλλου είναι απαραίτητη η απόκτηση δεξιοτήτων αυτόνομης μάθησης καθώς η διαδικασία μάθησης δεν σταματά με την απόκτηση ενός πτυχίου αλλά συνεχίζεται για όλη του τη ζωή.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό πρέπει να εξετασθεί και να επαναπροσδιοριστεί τόσο ο ρόλος της βιβλιοθήκης όσο και ο ρόλος των βιβλιοθηκονόμων-επιστημόνων πληροφόρησης. Μέσα στο νέο, υπό διαμόρφωση μοντέλο εκπαίδευσης, η βιβλιοθήκη παίζει ένα σημαντικό ρόλο πλέον ως κέντρο πληροφόρησης. Απομακρυνόμενη από το ένα και μοναδικό σύγγραμμα, η ακαδημαϊκή εκπαιδευτική κοινότητα επιζητεί από τη βιβλιοθήκη έναν σύμμαχο στην προσπάθεια αλλαγής του τρόπου εκπαίδευσης. Δηλαδή τη μετάβαση από την παραδοσιακή διάλεξη στην ανάπτυξη δεξιοτήτων αναζήτησης αλλά και αξιολόγησης της πληροφόρησης.

Για να γίνω περισσότερο αντιληπτός θα σας αναφέρω ένα παράδειγμα από το πώς επιχειρείται αυτή η μετάβαση στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου του Ελσίνκι. Μία πρόσφατη εμπειρία από αυτό.

Στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών οι φοιτητές στο Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι δεν καλούνται πλέον να αποστηθίσουν τις παραδόσεις των καθηγητών τους προετοιμαζόμενοι να απαντήσουν στις εξετάσεις σε ερωτήσεις του τύπου "τι συμπτώματα έχει κάποιος που πάσχει από την ασθένεια Χ". Αντίθετα, στα πλαίσια των μαθημάτων τους, τους τίθενται πραγματικά προβλήματα προς επίλυση και θα σας πω ένα παράδειγμα τέτοιου προβλήματος.

Ένας άνδρας μέσης ηλικίας ξεκινάει το πρωί να πάει για σκι. Μιας και μιλάμε για Φινλανδία, εκεί είναι πολύ σύνηθες όπως φαντάζεστε. Φεύγει από το σπίτι του και δεν προλαβαίνει να φάει τίποτα και κάνει σκι για περίπου δύο ώρες. Μετά από αυτό συναντάει κάποιον που επειδή είχε κρυώσει του δίνει για να ζεσταθεί ένα ποτηράκι βότκα. Λίγες ώρες αργότερα ο άνθρωπος αυτός βρίσκεται στο ιατρικό κέντρο της περιοχής οδηγούμενος από ένα άτομο που τον βρήκε στο δάσος αποπροσανατολισμένο, σε πλήρη σύγχυση και με επιθετική συμπεριφορά. Τελειώνει εδώ το σενάριο. Οι φοιτητές καλούνται να ερμηνεύσουν το πρόβλημα αυτό, τι συνέβη δηλαδή σε αυτόν τον άνθρωπο, μέσω έρευνας στη βιβλιοθήκη. Συνήθως για κάθε case-study τους ζητάνε έξι ώρες περίπου να βρίσκονται στη βιβλιοθήκη και να ψάχνουν τη βιβλιογραφία και μετά την ομαδική εργασία. Δηλαδή να μαζευτούν σε μικρά γκρουπ και να συζητήσουν το πρόβλημα και να δουν τι είναι αυτό που έκανε τον άνθρωπο να έχει αυτή την συμπεριφορά.

Το παράδειγμα αυτό υπογραμμίζει το γεγονός ότι η εκπαιδευτική διαδικασία θα πρέπει να ενισχύει την αυτόνομη μάθηση και την αυτενέργεια και παράλληλα τη συνεργασία και την ομαδική εργασία μιας και γνωρίζουμε όλοι ότι κανείς δεν μπορεί να πετύχει τίποτα μόνος του αλλά μόνο ως μέλος μίας μεγαλύτερης ομάδας.

Η σύνδεση της εκπαίδευσης με την ανάπτυξη των δεξιοτήτων αναζήτησης και αξιολόγησης της πληροφορίας είναι πλέον θέμα επιβίωσης για τους σημερινούς και μελλοντικούς εργαζόμενους.

Η βιβλιοθήκη, όχι πια ως τόπος όπου απλά φυλάσσεται και δανείζεται υλικό, αλλά ως οργανισμός όπου διαδραματίζεται μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας, είναι το παρόν και το μέλλον.

κ. Γ. Τσαμασφύρος

Ειδικός Γραμματέας για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης και Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης

Κύριε Πρύτανη, κύριοι συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι. Βρίσκομαι σε ένα χώρο όπου έχω υπηρετήσει για πάρα πολλά χρόνια ως μέλος τουλάχιστον της βιβλιοθήκης του Πολυτεχνείου. Ένα χώρο στον οποίο έχω δουλέψει πάρα πολύ. Επομένως μπορώ να μιλάω από τη θέση που θα κρατήσω μόνιμα και όχι την προσωρινή. Αυτή του πανεπιστημιακού δασκάλου. Πάντως για να έρθω στη θέση του γενικού γραμματέα, χάριχα πάρα πολύ από αυτά που είπε ο κύριος Παπάζογλου. Πράγματι η αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών που θα προταθεί περιλαμβάνει ακριβώς αυτές τις διαδικασίες. Δηλαδή πρέπει να οδηγήσουμε τις σπουδές όχι πλέον στην από καθ' έδρας διδασκαλία αλλά στο να αρχίσουν οι φοιτητές μας να ασχολούνται με πραγματικά προβλήματα, να προσπαθούν να τα λύσουν, να προσπαθούν να συνεργαστούν, να αυτενεργήσουν και βέβαια να αρχίσουμε να μαθαίνουμε γιατί αυτό θα είναι διηνεκές. Δεν είναι δηλαδή μία διαδικασία μίας πενταετίας στο Πολυτεχνείο ή μιας τετραετίας στο Πανεπιστήμιο. Είναι μία διαδικασία ή μάθηση που θα διαρκέσει σε ολόκληρη τη ζωή. Αυτές λοιπόν τις δεξιότητες πρέπει να αποκτήσουν και είναι σημαντικότερες από τις όποιες γνώσεις αποκτήσουν στο Πανεπιστήμιο.

Άρα αυτές είναι οι κατευθύνσεις στις οποίες θα οδηγήσουμε τις προπτυχιακές σπουδές και βέβαια με αυτό τον τρόπο η θέση της βιβλιοθήκης γίνεται ιδιαίτερα σημαντική.

Πρέπει να δούμε ποιο ήταν το πρόβλημα της βιβλιοθήκης την πρώτη περίοδο του Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. Τότε έπρεπε να οργανωθούν στοιχειωδώς. Τώρα πρέπει να γίνουν φιλικές στο χρήστη, να προσφέρουν υπηρεσίες και να γίνει ακόμα πιο δύσκολη η δουλειά. Και θα πρέπει επιπλέον να μην είναι χώροι που έχουν βιβλία αλλά χώροι που παρέχουν γνώσεις και δίνουν λύσεις στα προβλήματα των φοιτητών. Πρέπει λοιπόν να γίνουν ενέργειες πολύ πιο δύσκολες, πολύ πιο αναβαθμισμένες. Ο ρόλος της βιβλιοθήκης γίνεται σημαντικός και των

βιβλιοθηκονόμων ακόμα σημαντικότερος. Πιστεύω ότι και η Πολιτεία θα πρέπει να κοιτάξει το θέμα αυτό με την έννοια ότι ο διευθυντής της βιβλιοθήκης είναι πολύ σημαντικό πρόσωπο, οι βιβλιοθηκονόμοι είναι πολύ σημαντικά πρόσωπα για την όλη εκπαιδευτική διαδικασία και θα πρέπει να δοθεί μία έμφαση στη διοικητική της οργάνωση. Δεν είναι δικό μου βέβαιο το θέμα αλλά θα είμαι ένθερμος υποστηρικτής σε συζήτηση με τον Υπουργό.

Με αυτά τα λόγια σας εύχομαι καλή επιτυχία. Είναι πολύ σημαντικό να συνεργάζονται οι βιβλιοθήκες και ο καθένας να κερδίζει από τα καλά παραδείγματα που έχει πετύχει κάποιος άλλος. Πρέπει να μάθουμε να συνεργαζόμαστε και αυτό είναι πολύ σημαντικό στην Ελλάδα που δεν το έχουμε μάθει και πολύ καλά.

Σας εύχομαι καλή επιτυχία στο συνέδριο σας.